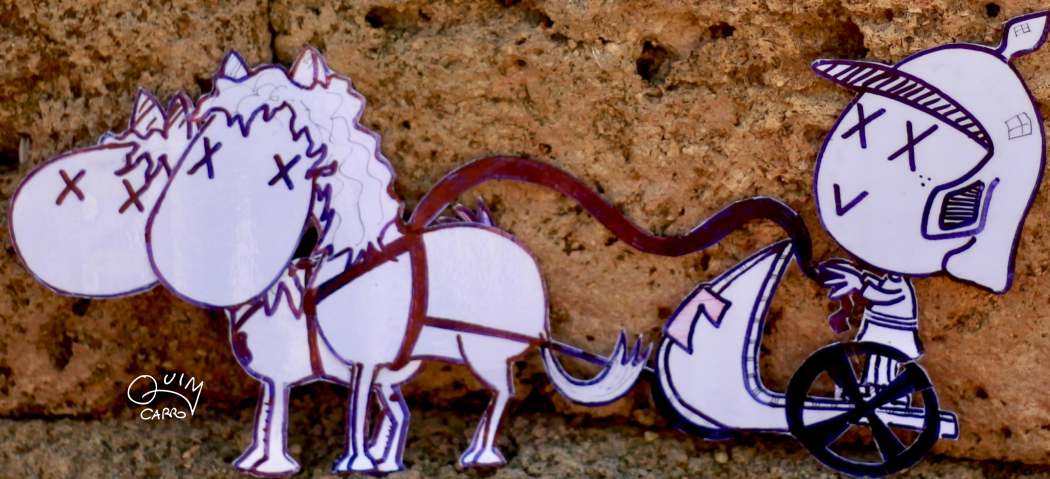

IX- EL CIRC

El recinte de culte imperial que, des de dalt, presidia el complex de les tres terrasses representava allò sagrat; el nivell intermedi, ocupat per la Plaça de Representació, el poder polític, encara que aquest tampoc no era independent de l'aspecte religiós; i el circ, que ocupava la terrassa inferior, era l'espai reservat per al poble, un edifici d'espectacles dedicat als *ludi circenses*, que devia tenir una capacitat aproximada per a 25.000 espectadors.

COMPARAT AMB ALTRES CIRCS, EL DE
TÀRRACO ERA DE DIMENSIONS REDUÏDES

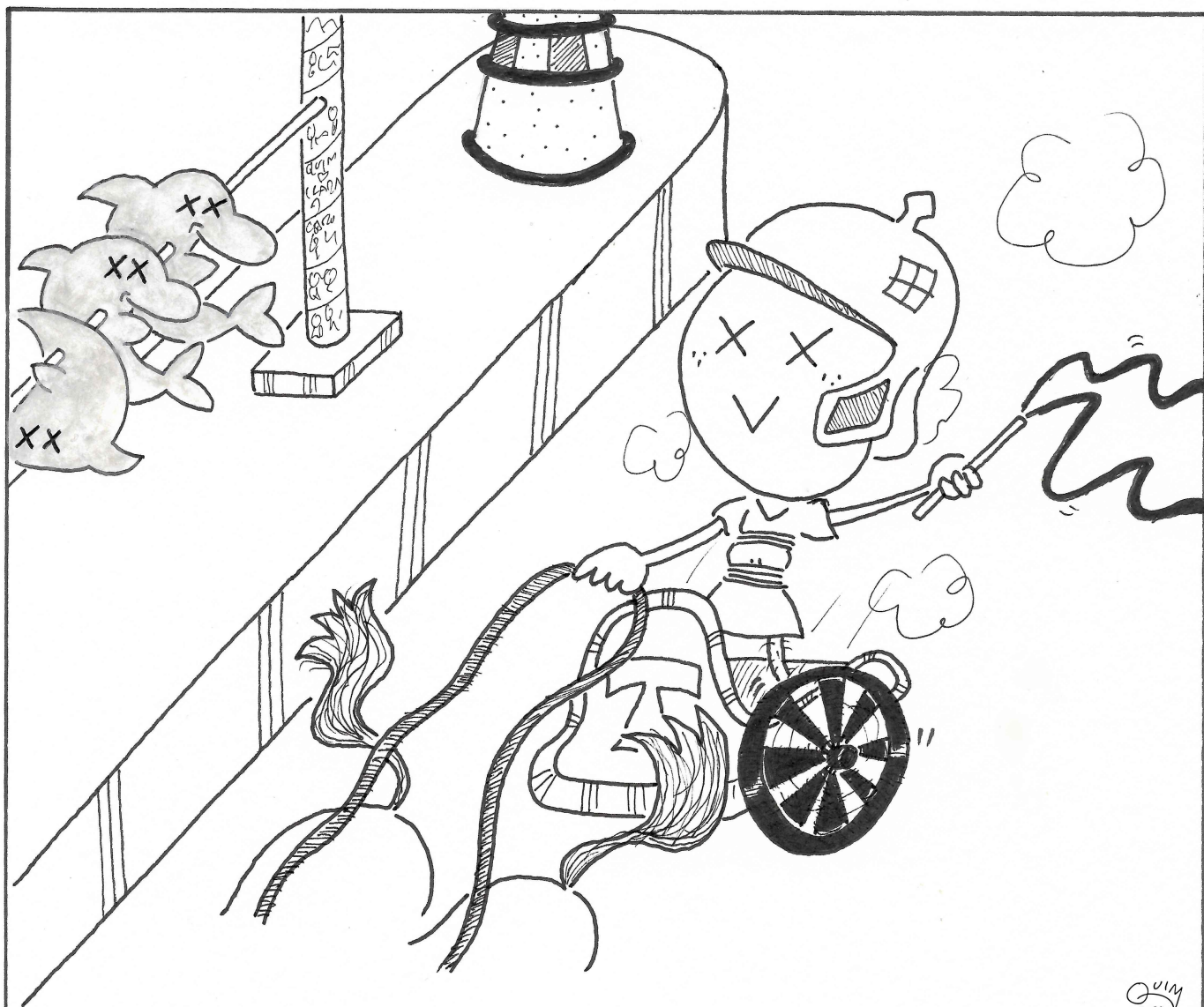
REDUÏDES? TIRA TU DEL CARRO,
FES SET VOLTES A LA PISTA
I JO EM SEC AL DARRERE
AMB EL FUET, ESPAVILAT

EL CIRC ERA RELATIVAMENT PETIT PER SER
INTRAMURS I DEPENDRE DEL FÒRUM PROVINCIAL

I ÉS UN DELS MÉS BEN CONSERVATS
D'EUROPA OCCIDENTAL

El circ era l'edifici on es feien les curses de carros. Competien quatre equips, tants com estacions té l'any, i s'identificaven amb els colors blanc, vermell, verd i blau. Feien set voltes al voltant de la pista, tantes com “planetes” es coneixien a l'antiguitat i, per tant, tantes com dies té la setmana. Es comptaven amb un marcador d'ous o de dofins. Els vehicles els conduïen aurigues. Gràcies a les seves esteles funeràries, en coneixem dos dels que van triomfar a les carreres de Tàrraco: Fuscus i Eutyches.

EUTYCHES ERA UN GRAN AURIGA
I EN AQUESTA VINYETA ESTÀ CONDUINT UNA BIGA

Les dimensions de la pista eren de 305 m de longitud i 67 m d'amplada a la part central. En formar part del complex de les tres terrasses i servir de separació entre aquest i la resta de ciutat, la construcció del circ va haver d'adaptar-se a la muralla preexistent. A causa de les seves reduïdes dimensions, es diu que estava dissenyat per a bigues (carros de dos cavalls) i que, si s'hi feien curses de quadrigues (quatre), competien menys dels dotze carruatges habituals d'aquesta modalitat.

HI HA QUI CREU VEURE ALS GRAONS
ORIGINALS LA PETJADA D'UN LLEÓ

PERÒ EREN LES MARQUES
D'UNES PORTES QUE S'OBRIEN
QUAN HI HAVIA COMPETICIÓ

QUIN
CARRO

FOTO: MONTSE VIDAL

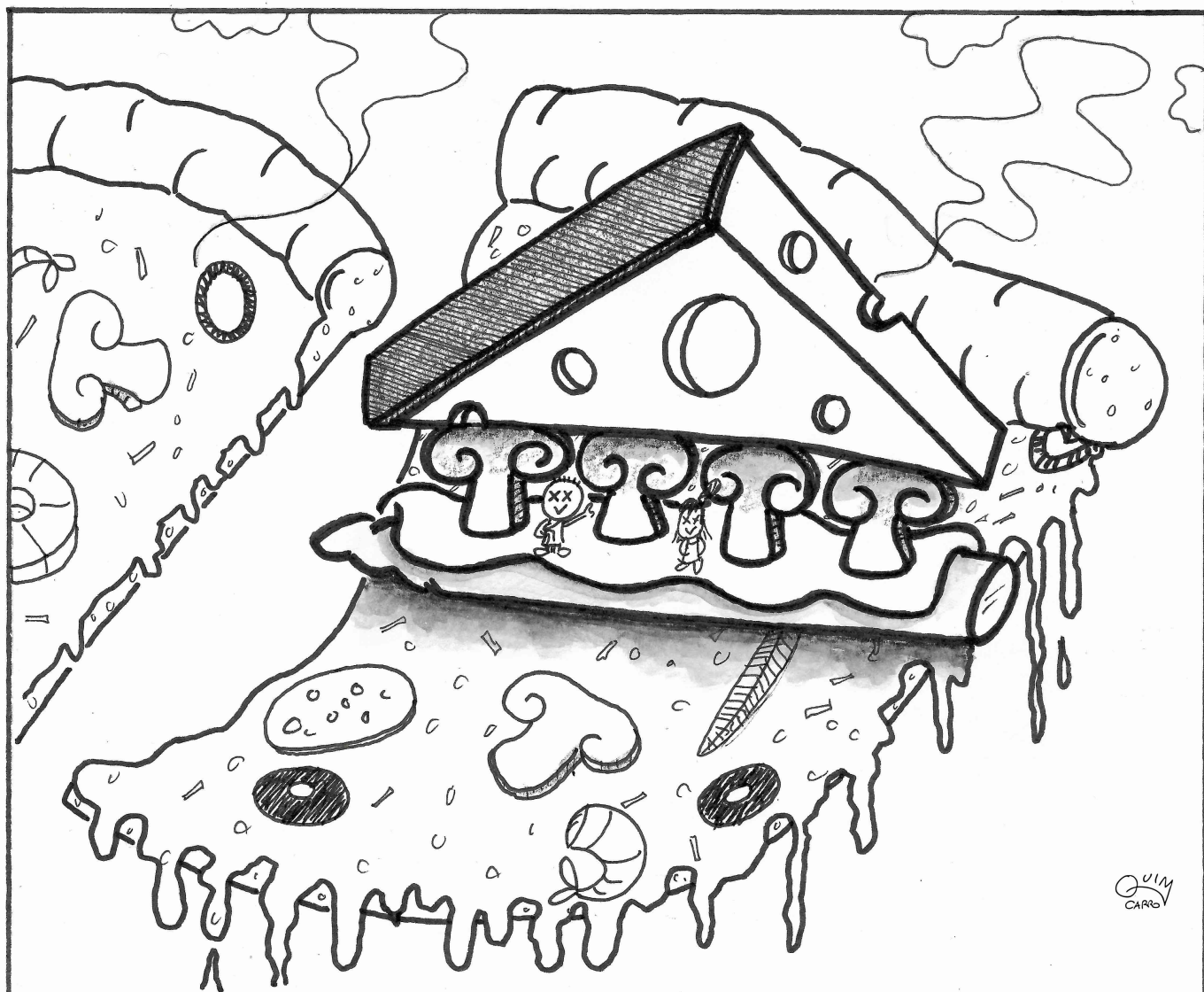
La segona volta de la capçalera del circ tenia una gran escala. Pujant-la, els espectadors més humils accedien a la terrassa i es distribuïen per les grades superiors. Se'n conserven *in situ* els tres primers esglaons, construïts amb pedra de Santa Tecla, i hi ha restes del sistema de tancament: encara hi podem veure les pollegueres de la porta i els encaixos dels passadors amb què es clausurava l'accés quan no hi havia curses. Els podeu veure en aquesta foto, i també si visiteu la capçalera.

L'ACCÈS A LA GRADA SEPTENTRIONAL DEL CIRC S'HAVIA
DE FER AMB MOLTA VISTA

JA QUE CALIA CREUAR LA PISTA

Com que el sector nord del circ (actuals carrers Ferrers, Enrajolat i baixada Misericòrdia) estava adossat a la Plaça de Representació, l'accés a l'estadi s'havia de fer des de la façana meridional (actual Rambla Vella). Un cop a dins, per situar-se a la graderia septentrional s'havia de creuar la pista i entrar per alguna de les poternes obertes al podi. Aleshores s'ascendia per unes escales, com les que conservem parcialment a les voltes de la plaça dels Sedassos o les del carrer del Trinquet Vell.

AL CIRC LES AUTORITATS PRESIDEN LES CURSES DES D'UNA
TRIBUNA SITUADA AL CAPDAMUNT DE LA GRADERIA;

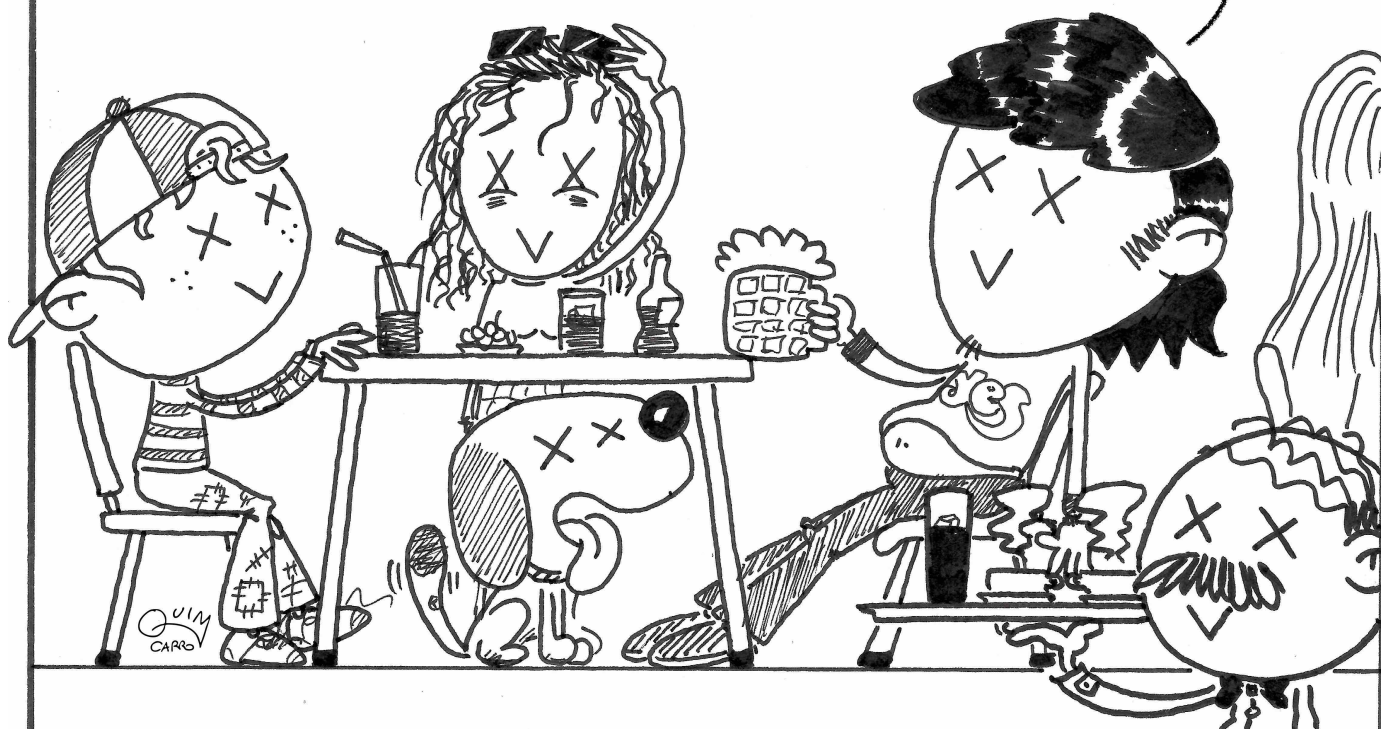
ES DEIA PULVINAR I AVUI ALLÀ HI HA UNA PIZZERIA

No s'ha de confondre el *pulvinar* amb la tribuna que hi havia al costat oposat del circ, reservada per als jutges de la competició, ni amb la que hi havia a la sortida per donar inici a la cursa. Trobar restes romanes a l'interior d'un establiment comercial no és una *rara avis*. El patrimoni de Tàrraco no és un element aliè a la ciutat actual, sinó que hi està integrat, cosa que n'ha permès en gran part la conservació. Entrar en alguns locals de la Part Alta com restaurants, oficines bancàries, joieries, botigues d'esport, pubs o cereries és com fer un viatge en el temps.

A L'ESCOLA ENS HAN DIT QUE EL CIRC OCUPAVA LA INFERIOR DE LES TRES TERRASSES DE LA PART ALTA DE TÀRRACO

NOMÉS TRES TERRASSES A TOTA LA PART ALTA?

I ON S'ASSEIEN PER
PRENDRE ALGUNA COSA?

TOTS ELS EDIFICIS DE LA FAÇANA SUD DE LA PLAÇA DE
LA FONT TENEN LA MATEIXA AMPLADA

EN RECOLZAR-SE SOBRE RESTES DEL CIRC COM
LES VOLTES I LA GRADA

Tots els edificis de la façana sud de la plaça de la Font són estrets i tenen la mateixa amplada, ja que es van construir aprofitant les voltes del circ. Aquestes voltes tenen una amplada mitjana de 4,5 m i, encara que el seu estat de conservació varia de l'una a l'altra, se n'han conservat gairebé tots els murs, que fan de parets mitgeres de les construccions modernes.

FOTO: MONTSE VIDAL

QUIM
CARO

ES CONSERVEN LES RESTES
D'UNA DE LES PORTES
D'ACCÉS A LA CIUTAT

I EN AQUEST CARREU, MAR-
QUES DEL PAS DELS CA-
RROS, JA QUE HI CIRCU-
LAVEN AMB ASSIDUÏTAT

Fent un angle de 90 graus amb l'extrem sud-oriental del circ, trobem restes d'una porta de la ciutat. Un viatger que, provinent de la Via Augusta, entrés a Tàrraco, es trobaria amb la imatge impressionant d'una successió d'arcs que s'estenia al llarg de 325 metres. Al costat de la porta trobem una via coberta en direcció a la Plaça de Representació. Avui se'n diu Volta de Sant Hermenegild, en record d'un príncep visigot ajusticiat a Tarragona. Al costat esquerre hi ha una sèrie de voltes que es troben en bon estat, ja que durant l'edat mitjana van ser reutilitzades. En molt pitjor estat ens trobem, poc més endavant, la *porta triumphalis*, destruïda per les tropes franceses el 1813.

LA VOLTA LLARGA ÉS TAN EMBLEMÀTICA DE
TARRAGONA COM HO ÉS TAMBÉ LA RUMBA

I ÉS UN ELEMENT DE SUSTENTACIÓ DE LES GRADES
DEL CIRC I NO PAS UNA CATACUMBA

QUIM
CARRO

FOTO: MONTSE VIDAL

L'anomenada Volta Llarga, situada sota el carrer de l'Enrajolat i paral·lela a l'arena de l'hipòdrom, és una de les imatges més emblemàtiques del circ romà. Tot i això, la seva construcció és anterior a la del mateix edifici d'espectacles. Formava part d'algun altre projecte arquitectònic previ que encara ens planteja molts interrogants. Això sí, aquesta estructura preexistent es va aprofitar a l'hora de construir el circ. Constitueix una zona intermèdia entre la Plaça de Representació i l'edifici circense, i serveix com a element de sustentació de les grades i com a passadís de circulació.

AMB LA MUSEALITZACIÓ DE LA
CAPÇALERA DEL CIRC, ES VA FER UN ACCÉS
QUE, PER LA SEVA FORMA I DISPOSICIÓ, VA
SER BATEJAT COM A "TALL D'ESPASA"

HAS VIST AIXÒ?

TRANQUIL, ÉS
NOMÉS UNA
METÀFORA VISUAL

ENTRANT AL CIRC ROMÀ, QUE NO ET DESPISTI
EL MUR I LA TORRE OCTOGONAL

SÓN LA MURALLETA I LA TORRE DE LES MONGES,
AMBDUES D'ORIGEN MEDIEVAL

QUIM
CARRO

Al segle XII, les ruïnes del que una vegada va ser el circ es van transformar en el barri del Corral. Era una zona suburbial dedicada a tallers, mercats i fires. Al segle XIV s'integra a la ciutat i queda protegida pel que avui anomenem la muralleta. La Torre de les Monges també s'anomenava de Miramar, i a l'extrem oposat hi havia una torre bessona batejada com a Miralcamp. La conservació del llenç de muralla medieval construït davant de la capçalera del circ ens fa entendre, amb una sol cop d'ull, part de l'evolució urbanística de la ciutat.